



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. IV. An regulares exempti teneatur legibus Dioëcesanis, & præceptis ab
Episcopis impositis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

respondent, & dicunt non posse Episcopum, nisi quando delictum est publicum, & notorium, ita ut non possit ulla tergiversatione celari. Et quod non possit Episcopus extra causam notorietatis denunciare regularem excommunicatum, probant: quia denuntiatio est actus judicialis prærequirens citationem, ut possit se reus defendere, & causæ cognitionem, quæ proculdubio requirunt superioritatem, ut à iudice competenti fiant: quam non habet Episcopus, nisi expresse illi à Pontifice concedatur, in regulares exemptos. Quod in casu notorietatis delicti possit, ex eo probant: quia tunc nec citatio, nec causæ cognitio requiritur; siquidem in notorijs non est necessaria cognitio judicialis, *cap. 1. de officio delegat. Diana part. 3. tract. 2. resolut. 35. Barbol. de officio Episcop. part. 3. allegat. 105. num. 73. Ugolin. de potest. Episcop. cap. 20. §. 10. num. 1. Lezana tom. 1. cap. 11. n. 15. & tom. 3. verb. exemptio, num. 9. Garcia num. 14. Pellizzar. tract. 8. cap. 6. sect. 1. num. 45.* § Sed verius iudicamus adhuc in casu, quo delictum esset notorium, non posse talem denuntiationem Episcopum facere: quia actus denuntiationis est actus judicialis, qui solum à iudice competenti, ac proinde à superiori valet exerceri: ergo si Episcopus non potest facere citationem, aut cognitionem causæ, quia sunt judiciales actus, præambuli ad denuntiationem; multo minus poterit actum citationis, qui est principalis, ad quem illi ordinantur; cum non sit major ratio dicendi illum esse iudicem competentem in

actu denuntiationis, & non in alijs præambulis, Peyrinis tom. 1. constit. 2. Sixti IV. §. 10. num. 13, Bordon. tom. 1. resolut. 7. num. 10, Portel. verb. Episcopus, num. 5. & 9, Bruno tract. 2. c. 5. proposit. 6.

§. IV.

An regulares exempti teneantur legibus Diœcesanis, & præceptis ab Episcopis impositis?

25. **S**upponendum est in præsentibus regulares exemptos, non teneri interesse Concilijs Provincialibus, aut Synodis Diœcesanis; at si Parochi sint ad id tenentur, & cogi ad hoc possunt. Hoc ultimum constat ex Concilio Tridentino *sess. 24. de reform. cap. 2.* & ibi Barbol. num. 28 quod etiam alij communiter docent. Primum vero probatur: tum *ex cap. Episcopus. 18. cap. finali 18. quest. 2. §. canonice. cap. nimis. 17. de excessibus Prælatorum.* Tum etiam: quia in Tridentino loco citato additur: *exceptis his, qui capitulis generalibus subduntur.* Quales certè sunt omnes regulares exempti. Tum deinde: quia circa hoc habent Regulares specialia privilegia; ut est illud, quod concessit Eugenius IV. Benedictinis, quod adducit Rodriguez in suo Bullario. & est Bulla 7. §. 2. & Leo X. Camandulensibus Bulla 2. hujus Pontificis apud Cherubinum, §. 26. Tum denique: quia circa hoc dantur plures sacre Congregationis declarationes: unam adducam, quam refert Barbol. super locum citatum

Aliqua supponuntur ad difficultatis resolutionem.

Tridentini, edit. 26. Augusti anno 1524. quæ sic dicit: *Congregatio Julij censuit regulares, qui subduntur Capitulis generalibus, non posse cogi ab Episcopo ad interessendum Synodo, nisi in casu expresso.* Atque ita sentiunt Barbof. loco citato num. 28. Bordon. resol. 7. n. 5. Garcia tract. 8. diff. 3. dub. 5. num. 1. Tambur. disput. 24. quest. 3. num. 5. Lezana tom. 1. cap. 11. num. 20. Peyrin. tom. 1. constit. 2. Julij II §. 25. n. 64. & alij communiter. Quibus suppositis.

Senten-
tia asse-
rens re-
gulares
legibus
diœcesis
tene-
ti.

26. Circa quæsitum datur duplex sententia. Prima affirmat regulares quantum ad vim directivam (& sic in conscientia) teneri ad observantiam legum, quæ in Synodo Diœcesana, vel Concilio Provinciali sancuntur, in his, quæ suæ regulari observantiæ non præjudicaverint; non vero quoad vim coactivam: & sic non incurtere pœnas in eis contra non observantes impositas; probatur modo dicto legibus Diœcesanis adstringi: quia pars debet conformari suo toti in his, quæ illi non præjudicant: ergo leges Synodales, quæ ad communem observantiam, & totius populi devotionem, & cleri spectant, obligabunt regulares, qui sunt etiam partes illius Reipublicæ. Unde si in illis indicetur aliquod jejunium, in aliquo die particulari, tenerentur illud observare regulares, quod à tota civitate observetur, & suæ regulari observantiæ non opponatur. Sic Vasquez 12. tom. disp. 167. cap. 4. num. 32. Sanchez in summ. tom. 1. lib. 4. cap. 15. num. 11. Villalob. tom. 1. tract. 2. dub. 31. num. 4. Becan. in summ. Theolog. part. 2. tract. 3.

cap. 6. quest. 11. num. 3. Lorca de legibus, disput. 25. memb. 4. Rodriguez in summ. part. 1. c. 122. num. 1. à sancto Fausto lib. 1. de statu relig. q. 257.

27. Sed dicendum est: minimè Legibus, aut statutis Diœcesanis, nec ab Episcopis laicis, non adstringuntur regulares religiosos exemptos subjeci decretis contentis in Synodis, aut Concilijs, neque quoad eorum observantiam, nisi quatenus religioso aliquo funguntur officio dependente ab Episcopo; ut Officio Parochi, concionatoris, confessoris, &c. quia tunc in his, quæ talia officia concernunt, dictis legibus subjacent; & consequenter neque particularibus statutis, aut præceptis Episcoporum adstringi, vel ad illas observandas posse compelli. Tres partes habet assertio: & quoad ultimam supposita priori, nulla remanet difficultas, & maximè probat exemptionem regularium à jurisdictione Episcopi, & sic etiam ab eo actu jurisdictionis, qui est legem ferre. Deinde probatur: quia regulares exempti non tenentur parere Episcopis nisi in casibus à jure expressis, cap. 1 de privilegijs in 6. ibi: *Salvis casibus alijs, in quibus jurisdictioni Episcoporum subesse, canonica præcipiant instituta:* sed in jure Canonico nullum est decretum præcipiens exemptos parere legibus, aut præceptis Episcoporum, nisi in duobus casibus positis à Tridentino sess. 25. c. 12. de regular. nimirum, quoad observationem festorum, & censurarum quæ ab Episcopo imponuntur: ergo in alijs minimè tenentur: & sic nec ad jejunia ab Episcopis præcepta erunt obligati: quia Concilium subjiciens illos ordinarijs quoad duo dicta,

dicta, nullam de jejuniis mentionem fecit, in quo eos liberos à tali obligatione iudicat, atque ita tenent Faguindez *præcept. 4. Eccles. lib. 1. cap. 7. num. 4. Azor. p. 1. lib. 7. c. 30. q. 2. Pellizzar. n. 64. Bruno, Garcia, Diana, Bordon. locis pro prima parte conclusionis citandis.*

Tenen-
tur regu-
lares ob-
servare
leges Sy-
nodales
concer-
nentes
sua offi-
cia.

28. Secunda vero pars assertio- nis, nimirum quod tenentur obser- vare decrera concernentia, quæ spe- ctant ad officia, in quibus ab Episco- po dependent, probatur. Quia diver- so jure censeri non debent, qui eo- dem funguntur officio, *cap. cognovi- mus 12. quæst. 2. cap. Cum in tua. de de- cimis, cap. quia circa, de privilegiis.* Quia dignum est, ut qui similem vitam de- gunt, seu simile habent officium, similem quoque sentiant in legibus disciplinam, *cap. 3. de statu Monachor.* Maximè quia religiosus subditur E- piscopo quoties gerit personam ex- tranei non spectantis ad suam reli- gionem, ut in qui. Barthol. *in l. inter- dum, §. fin. de judic.* Et post eum De- cius *in cap. tuarum, de privilegiis;* ergo, &c. Cæterum non ob id tenentur pœnis, vel censuris in Synodalibus, vel Concilijs contra transgressores assignatis: quia Ordinarius non po- test pœnis multare regulares delin- quentes, nisi tanquam Sedis Aposto- licæ delegatus, ut patet ex diversis ca- pitibus Tridentini: ubi quoties con- ceditur Episcopis, ut possint vi co- activa procedere contra regulares, hanc facultatem illis tribuunt non ut ordinariis; sed ut delegatis Sedis Apostolicæ: sed Episcopi condendo suas leges in Synodis, vel Concilijs,

seu extra, non procedunt ut delegati; sed ex officio suo, & jure ordinario, ut de se patet: ergo regulares, nec ra- tione officij sui, delinquentes incur- runt pœnas legales Synodorum, Sic Portel. *versu Episcopus, n. 5. Miranda tom, 2. q. 35. art. 11. Sanchez lib. 7. dis- put. 33. n. 22. & 23. Rodrig. tom. 2. q. 64. art. 7. fine.*

29. Prima vero pars, quod abso- lutè regulares exempti non tenentur legibus, aut statutis synodalibus, aut Concilijs Provincialibus latis, proba- tur. Inprimis rationibus, quibus ter- tiam partem probabimus: maximè quia leges synodales totam auctori- tatem ab Episcopo habent, ut dixi- mus *tom. 3. tract. 11. de legibus, c. 3. n. 31.* Deinde probatur ex dictis *n. 25.* quia ratio quare omnes Clerici vocati ad Synodum vel Concilium teneantur ire, ea in jure assignatur: quia cum te- neantur legibus in eis sancitis, debent notitiam earum capere, & ad alios derivare: ergo cum religiosi non te- neantur ire, signum est non ligari sta- tutis ibi propositis. Et deducitur ex *cap. quam sit necessarium 18. q. 2. & c. 1. de privileg. in 6. & ex Trident. sess. 25. c. 12.* Ubi cum solum præcipiantur observari à regularibus festa, & inter- dicta synodalia, ab alijs legibus, & in- terdictis Synodi exempti, in sua liber- tate relinquuntur, quod eorum ex- emptio ex se, & ex natura sua postula- bat, nisi expressè oppositum in jure de- cernatur, quod nullibi cautum reperit- tur: quare nisi ratione scandali vi- tandi, non tenentur leges in Sy- nodis, vel Concilijs latis, ob-

Religiosi
exempti
absolutè
sunt à le-
gibus
Diece-
sanis
liberi.

Fff 2 ser-

servare. Nec conformitas partium cum toto id expostulat, quod dicebat prima sententia: quia pars heterogenea non debet in omnibus cum toto conformare; sed sufficit, quod in communibus pro toto corpore conformetur. Religiosi autem sunt partes heterogeneæ respectu aliorum, cum quibus in eo communicantibus toti Ecclesiæ obligationibus conformantur; & habent proprias leges, propria onera, & observantias: & sic nil mirum est, quod ab obligationibus Diocesanis eximantur. Sic Glossa in cap. dilectus filius, de officio Ordinarij. Tambur. tom. 1. disput. 24. q. 4. Granados disp. 6. de legibus, sect. 3. n. 18. Suar. lib. 4. c. 20. n. 9. Basil. Legionensis, de matrim. lib. 5. cap. 7. num. 31. Portel. in dub. Regul. verb. lex, num. 1. Lezana tom. 4. verb. leges, numero 27. Zanardus in suo direct. Theolog. part. 2. precept. 4. cap. 10. sine Bruno tract. 2. cap. 3. propus. 5. Diana 1. part. tract. 10. resolut. 11. Hieronymus Garcia tract. 8. diff. 3. dub. 5. n. 4. Lorca in 1. 2. tom. 2. disp. 25. memb. ultim. Salas de legibus, tract. 14. sect. 4. num. 43. Llamas in method. p. 3. cap. 5. §. 28. sine Bordon. tom. 1. resolut. 7. num. 6. & alij.

Qualiter festa Diocæ-
fana teneantur
regula-
res ob-
servare? 30. Sed in duplici casu diximus
subjici regulares Dominis Episcopis,
ex Trident. sess. 25. cap. 12. nimirum,
quoad observantiam interdicti ab ip-
so impositi, de quo egimus tom. 2.
tract. 10. de censur. cap. 6. num. 30. ubi
etiam diximus ex Clement. 1. de sen-
tent. excommunic. debere illud obser-
vare, sive validum sit, sive non; dum-
modo à Matrice observetur, & quo-

ad observationem festorum Diocæ-
fanorum; ita quod in eis sive intra, si-
ve extra claustra sint, quandiu in
Diocæsi existunt, debent abstinere ab
operibus servilibus, & Missam audire.
§ At non tenentur ad festa votiva
populorum, tamen ab Episcopo
confirmata: quia Concilium de festis
Diocæsanis indictis ab Episcopis lo-
quitur; non vero de votivis populo-
rum, quæ licet ab Episcopo confir-
mentur, non amittunt suam origina-
lem rationem, nec desinunt esse festa
votiva. Naldus verb. festum, num. 4.
Rodriguez tom. 1. quest. 70, art. 1. Pel-
lizzar. tract. 8. cap. 6. sect. 1. num. 61.
Navar. in summ. cap. 22. num. 80. Et
hinc fit non teneri ad festa particu-
laria, etiam ab Episcopo imposita pro
aliqua particulari Parochia, & non
pro toto territorio: quia cum præ-
ceptum Tridentini, quo Regulares ex
empti subduntur Episcopis quoad
observantiam festorum sit odiosum;
non est extendendum, sed restrin-
gendum ad sola festa diocæcana sim-
plici: et dicta, qualia solummodo
sunt, quæ pro tota Diocæsi impo-
nuntur; non quæ ad particularia loca
determinantur. Sic ex sententia alio-
rum, quos consuluit Pellizzar. num.
62. Idem de interdicto, quod non
generaliter pro toto oppido; sed pro
particulari Parochia imponitur, et-
iam si Ecclesia Matrix interdicatur;
quod illud non tenentur observare
Regulares, tenent Rodriguez tom. 2.
questione 168. articulo secundo, Gar-
cia dubio 5. punct. 3. numero secundo.
§ Denique non tenentur ad festa ex
consuetudine vel locorum, vel Ec-
cle-

elefiatum introducta, nisi fuerit generalis, & consensu omnium præscripterit: quia ex vi Tridentini non tenentur; hoc enim solum obligat ad festa ab Episcopo indicta: nec etiam ex vi consuetudinis, quia ut diximus tract. 11. de legibus, cap. 6. num. 3. Consuetudo non obligat nisi dumtaxat illos, qui ad eam consensum præbuerunt. Et datur circa hoc privilegium Eugenij IV. concessum Monachis S. Benedicti in Hispania, ut refert Rodriguez tomo secundo, questione 62. articulo primo. Concedens, quod solum teneantur colere illa festa, quæ ab universali Ecclesia observantur; non vero ea, quæ sunt ex consuetudine particularium locorum.

§. V.

Possintne Ordinarij locorum visitare personas, Ecclesias, Monasteria, Parochias, Confraternitates Regularium exemptorum?

Eccle-
fias, aut
Mona-
stera
Regula-
rium ex-
empto-
rum ne-
quit
Episco-
pus visi-
tare.

31. **I**N primis certissimum est, non posse Episcopos visitare Perlonas, aut Monasteria exempta, nec iis imponere aliquod onus, nec eos examinare, neque in aliquo ad regimen temporale, vel spirituale illorum spectans, se intromittere, ut decisum est, in cap. Nulli Episcoporum, cum sequentibus, 16. questione prima, cap. cognovimus. 10. questione 3. Trident. sess. 25. c. 8. Quod ex omnibus privilegijs exemptionis, manifestè constat, & colligitur. Imò nec potest Ecclesias illorum visitare, tabernaculum Sanctif-

simi Sacramenti invisere, nec Capellas, aut proprias Confraternitates Religionis, nisi rescriptum particulare Papæ ad hoc ostenderit, ut colligitur manifestè ex Trident. sess. 25. c. 20. Ad quod dantur plurimæ declarationes, quas referunt Lezana tom. 1. cap. 11. num. 7. & tom. 2. cap. 15. à num. 27. Rodriguez tom. 1. quest. 36. artic. 4. Peyrin. tom. 1. constitut. Sixti IV. cap. 2. num. 6. Barbof. lib. 1. de jure Ecclesiast. cap. 14. num. 24. nisi in casu, quo Regulares haberent res indecentes, aut prohibitas in suis Ecclesijs permitterent: quia tunc per Concilium Provinciale posset illas visitare, & etiam censuris contra Regulares procedere, secundum quandam declarationem Cardinalium, quam adducit Barbofa circa sessionem 22. ad finem decreti de observandis, & evitandis in celebratione Missarum. Hieronym. Garcia tract. 8. diff. 3. dub. 2. punct. 1. n. 3.

32. Sed objicies, quod Tridentinum sessione 7. capite 8. sic dicit: Locorum Ordinarij Ecclesias quascunque, quomodolibet exemptas, Authoritate Apostolica, singulis annis visitare teneantur. § Responderetur ad hoc, Concilium loqui de Ecclesijs secularibus exemptis, antea habentibus privilegia, ut ab Ordinarijs non visitarentur. Quæ ex vi illius decreti debent ab Ordinarijs visitari. Quod autem de secularibus Ecclesijs modo dicto exemptis loquatur, non vero de Regularibus, constat: Tum, quia sessione 14. capite quinto, de reformatione, sic dicit: Quoad visitationem debere observari Regularium, & suorum monasteriorum, & Ecclesiarum jura, & exemptiones. Tum

Objec-
tio ex
Triden-
tino dis-
solvi:ur.